

KOMÁROMI JÓZSEF SÁNDOR:

Kisérettségi

1.

Jancsi, mióta jeles kísérettségi bizonyítványával hazaérkezett fatorynos hazájába, fitymálva gondolt hűgának három barátnőjére Margitra, Macára és Marikára.

A múlt nyáron egész szünidejét avval töltötte, hogy apacsozott velük és akkor még érdekes és izgató mulatságnak tartotta a dolgot. Eleinte Margittal, később Macával, a nyár vége felé pedig Marikával bújt el és csókolózott a mosókonyha nagyteknője mögött, a tyúkólban, vagy a szénapadlás homályos zugában. A kísérettségi után azonban felsős voltához méltatlannak találta az apacsozást is, a csókolózást is. Apjától futballt kapott a jeles bizonyítvány örömeire és elhatározta, hogy férfiaságához és a futballhoz egyaránt illőbb szórakozást keres. Labdarugó csapatot toboroz és nem ereszkedik le holmi elsős gimnazista, taknyos lányok közé!

Nem, az apacsozás már igazán nem felsőshöz méltó multság, a csókolozásból pedig teljesen kiábrándult Jancsi. Ugyan mi a jó abban, hogy a kislányok mind összenyalazzák az embert? Hisz nem győzi a száját törölgetni... Ha legalább valamelyikük egy kicsit húzódozik, vagy éppen ellenkezik — érdekesebb lett volna — a játék. De mind a hárman olyan készséggel rejtőztek el Jancsival s amikor feléjük hajolt olyan repesve nyitották szét nedves ajkukat, akár a kiscfecske sárga csőröcskéjét bogarat hozó apjának. Éppolyan repesve és éppolyan ügyetlenül: csoda-e, ha Jancsi elúnta a dolgot?

Most, szünidejének első vasárnap délutánján, a folyosó hűvösében üldögélt s a futballal az ölében barátját és csatlósát Bélát várta, hogy együtt kerekedjenek fel a csapat összeválogatására. Az udvarról behalatszott a lányok fel-felcsendülő kacagása. Azok már nagyban játszottak, az előbb csábítgatták is, de Jancsi válaszra se méltatta őket, csak gúnyos mosollyal fejét rázott.

Végre megérkezett Béla.

— Hol voltál ilyen sokáig? — támadt rá Jancsi.

— Eh, hagyd el! Anyámnak az a szeszélye támadt, hogy holnap nagymosást rendez. Vízet kellett hordanom.

— Na! — mondta Jancsi megvetéssel és megpörgette a labdát. — Kiknek szóltál? — kérdezte összeráncolt homlokkal.

— Ojjé! Leszünk elegen — vigyorgott Béla.

— Két csapathoz?

— Ühüm.

Jancsi elgondolkozott.

— Aztán nyisd ki jól a szemedet! A legjobbakat kiválasztjuk és az lesz a csapatunk.

— De engem biztosan beveszel, ugy-e?
— Persze.
— Akkor is, ha jobbakat találsz?
— Akkor is. Legfeljebb kapus leszel — mondta Jancsi. Kicsit sóhajtott, mint aki átérzi, milyen sorsdöntő feladat előtt áll és elszántan megindult az ajtó felé.

2.

— Jancsikám, igazán nem jöttök apacsozni? — szólt rá a húga, amint kiléptek az udvarra.

Jancsi gyorsan akart válaszolni, de a torkán akadt a szó. Húga mellett egy ismeretlen kislány állt, kissé félrefordított fejjel, lesütött szemmel, arcán a zavar fellobbanó pirosságával. „Milyen szép!” — gondolta Jancsi és megállt.

— Apacsozni? — kérdezte tétován.

Néhány lépést tett a kislányok felé.

— Szívesen játszánánk veletek, de vár bennünket a csapat!

— Csak egy kicsit játszatok velünk, azután elmehettek — unszolta a húga. S hirtelen hozzátette:

— Ez itt az új barátnóm.

Jancsi bal könyöke alá kapta a labdát és kezet nyújtott az ismeretlen lánynak.

— Pásztor János vagyok — mondta férfias komolysággal.

A kislány gyorsan rápillantott, ismét lesütötte a szemét és lassan felemelte a kezét.

— Az én nevem Juliska — susogta kissé rekedtes hangon.

— Jancsinak úgy tűnt: életében nem hallott szebb nevet és egész testén forró hullám csapott át, amíg kezében tartotta Juliska kezét. De az egész alig tartott egy pillanatig, mert a kislány gyorsan kirántotta ujjait a fiú tenyeréből.

— Ugy-e, játszatok velünk, Jancsikám? — kérlelte újra a húga.

Jancsi hátrapillantott. Béla vizesuborkára savanyodott arccal állt mögötte s Jancsi ezért-e, másért-e, fölnevetett akárha megcsiklandozták volna.

— Van kedved apacsozni, Béla?

A csatlós tisztában volt azzal, hogy az ő szerepe csak a hangerősítő, de ebben a keserves percben, amikor minden porcikájával futballozni vágyott, okvetlenül fellázad, ha attól nem tartott volna, hogy akkor aztán vépképp lóttek a futballozásnak, mert Jancsi irgalmatlanul kiteszi szűrét a csapatból.

— Bánom is én... — dűnnyögte morcosan.

Jancsi most a három másik kislány felé fordult. Margit, Maca és Marika külön csoportba verődve, hűgával és Juliskával szemben, mukának nélkül álltak. Kissé összebújtak, úgy méregették új barátnőjüket, akinek kedvéért Jancsi ismét szóbaállt, talán még apacsozni is fog velük — bárha az előbb, amikor ők hárman kérték, amikor ez a negyedik még nem volt itt, csak a szemükbe nevetett.

„Úgy látszik, ezek se bánnák, ha inkább futballozni mennénk!” — villant fel Jancsiban és fulladtan mondta:

— Játszunk veletek, ha a Juliska is akarja...

Az új kislány megint elpirult és zavartan felvonta vállát:

— Én se nembánom...

Jancsi gyors elhatározással Bélának dobta a labdát:

— Tedd a folyosóra, aztán eredj humni!

Amikor Béla tenyerébe fektetett arccal számolni kezdett, mögéje került és hangosan ezt mondta:

— Ne nehogy leskelődj!

S nyomban hozzátette, súgva:

— A szénapadlásra bújok, de jaj neked, ha megtalálász!

Aztán visszament a kislányokhoz és Juliska keze után nyúlt:

— Jöjjön, majd én elbújtatom, hogy sose talál meg bennünket a humó!

Juliska azonban elhúzódott:

— Én Katicával bújok — mondta és Jancsi hűgába kapaszkodva ellibegtek a szalmakazal mögé.

Jancsinak leesett az álla. Erre aztán nem számított. Ilyesmi még nem fordult elő az apacsozás világtörténetében. Hogy valamelyik lány vonakodott volna vele elbújni!

— Bújtass el engem, Jancsi! — toppant elibe Margit.

— Hagyj békivel! — legyintett haragosan az önérzetében sértett férfi és egyedül bújt el az eperfa mögött.

3.

Elmúlt a nyári szünidő fele s Jancsinak nemcsak a labdarúgó csapat megszervezése vált hétről-hétre mind kisebb gondjává — a futball is megpuhulva szomorkodott a folyosó végében — de hűgának új barát-nőjével sem sikerült zöldágra vergődnie. Pedig most már ő vált minden gondolatává. Azt még nem határozta el Jancsi végérvényesen, hogy a gimnázium elvégeztével milyen pályát választ, de affelől már döntött, hogy Juliska lesz a felesége — vagy senki!

Csakhát hogy tudjon vele szót érteni, mikor még egyszer sem sikerült egyedül maradniuk. Juliska mindig Katicával bújt s csak egyszer, amikor Katica volt a humó, sikerült Jancsinak rábírnia, hogy vele rejtőzzön el. Alig érték azonban akkor is a mosókonyha nagyteknője mögé, ott termett Margit. S amikor Jancsi el akarta kergetni, Juliska pártfogásba vette:

— Hadd maradjon, hárman is elférünk...

Jancsi utóbb azt találta ki, hogy vasárnap délben, alig kapta be az utolsó falatot, beült a nagykapu alá és elkezdte lesni-várni Juliskát. Okvetlenül meg akarta kérdezni tőle: igazán apáca lesz-e? — ahogy Margit híreszteli, vagy nem. Mert ha igen — gondolta elkeseredetten — akkor talán mégis okosabb lenne megszervezni a csapatot...

Bármilyen életre-halálra akart is azonban Juliskával beszélgetni, a barackos-lepény csábítása iránt sem tudott közömbös maradni Jancsi. S miután jó órahosszat kitartóan leste a kislányt, besompolygott az éléskamrába. Nem tartott az egész egy percnél tovább, Juliska ki tudta ezt a percet is választani. Mire Jancsi ismét megjelent az udvaron, Juliska Katicával társalgott a rózsabokor mellett.

Szegény Jancsinak minden vigasza Juliska fényképe maradt, amely ott díszelgett a fényképész főtéri kirakatában. Napjában háromszor is megállt az üveglap előtt és gondolatban lázas beszélgetéseket folytatott a kislánnyal; Juliska azonban, matróz-bluzában és patent-harisnyájában nénje oldalához dőlve, a fényképen is hidegen elnézett a felsős feje fölött.

Végül, a szünidő utolsó heteiben, nagy elhatározás érlelődött Jancsiban. Eladja a futball-belső, az árán befizeti a moziba mind a lányokat, meg Bélát is és akkor... Akkor megcsókolja Juliska kezét! Ha szíve van, ebből mindent meg kell értenie.

Apróra kitervezte az egészet, nehogy itt is közbejöhessen valami. Először majd a húgát ülteti le, melléje Juliskát, azután maga ül be a sorba, akkor jön Béla s legvégül a három másik lány, hogy véletlenül se okozhassanak valami zavart. Különösen Margit! S ha majd eloltották a villanyt, mikor már nagyban pereg a film, leejti a zsebkendőjét, mint-hogy véletlenül. Leejti, lehajol érte és eközben megcsókolja Juliska kezét...

Mikor már minden mozzanatot elképzelt, átélt és kiszínezett, eladta a belsőt és vasárnap délelőtt megvette a hét mozijegyet.

4.

A mozielőadás után, hétfőn délelőtt, váratlanul beállított Jancsiékhoz Margit. Egyenesen a felsős felé tartott, aki az „Utolsó mohikánt” olvasgatta az eperfa tövében.

— Nohát — mondta Margit kertelés nélkül — tudd meg, hogy útalatos vagy! Juliska el se jön hozzátok többet!

Jancsival megfordult a világ.

— De hát miért?! — hebegte elfehéredve.

— Azért, mert a kezére köptél a moziban!

Jancsi szeméből kicsordult a könny.

— De hisz én nem köptem...

— Még le is tagadod? — nézett rá megvetéssel Margit.

— De Margit, de igazán nem köptem! — bizonygatta a felsős elke-seredetten.

— Hanem?

— Hanem megcsókoltam a kezét! — jajdult fel Jancsi.

A kislány egyszerre megszánta a fiút.

— Megmondjam neki?

— Ha akarod... — nézett rá Jancsi könyörögve.

Margit elsietett. Estére járt, mire visszatért. Egészen közel hajolt Jancsihoz és súgva mondta:

— Juliska azt üzenté, hogy ő is szeret téged!

— Te, Margit! Igazán?!

— Bizisten!

— Meg még mit?

— Meg még azt, hogyha meghalsz, eljön a temetésedre...

— Így mondta?

— Így — sóhajtott Margit és bement a házba, megkeresni Katicát.

5.

Jancsi számára egyszerre aranyos lett az egész világ. Alig várta a vasárnapot. De most is hiába várta. Juliskának megbetegedett az édes-anya és egész nap mellette kellett maradnia.

Néhány nap múlva, éjszakai órán, Jancsi kelt útra, két nagy csomagot cipelve. Indulni kellett vissza, a gimnáziumba. A fótéren megegy-szer megállt a felsős a fényképész kirakata előtt és a villanylámpa bá-gyadt fényében elbúcsúzott Juliska matróz-blúzós, patent-harisnyás ké-pétől. Azután mélyet sóhajtott és felmarkolva két csomagját tovább ci-pekedett az állomás felé.

Még vagy három hónapig szinte kábultan járt-kelt Jancsi. Hanem akkor betoppant hozzá édesapja és kemény kézzel magához térítette.

Mert az első évharmadban kerek féltucat intőt kapott a jeles tanuló!